

РЕШЕНИЕ

№ 10177

гр. София, 24.03.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XXVI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 28.02.2025 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Наталия Ангелова

ЧЛЕНОВЕ: Ванина Колева

Мариета Райкова

при участието на секретаря Цонка Вретенарова и при участието на прокурора Мария Малинова, като разгледа дело номер **3291** по описа за **2024** година докладвано от съдия Мариета Райкова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/ във връзка с чл. 63в от Закона за административните нарушения и наказания /ЗАНН/.

Образувано е по жалба на Агенция “Пътна инфраструктура“, подадена чрез юрк. К., срещу Решение № 516 от 29.01.2024г. на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 9-ти състав, постановено по НАХД № 17873/2023г., с което е отменен електронен фиш № [ЕГН], издаден от Агенция „Пътна инфраструктура“, с който на ЕТ “Ники- Николай Колев- Стефка Колева” е наложена имуществена санкция в размер на 2 500 лв., на основание чл.102, ал.2 и чл. 179, ал. 3б, вр. с чл. 187а, ал. 2, т.3 вр. ал.3 от ЗДВП, за незаплатена пътна такса по чл.10, ал.1,т.2 и чл.10б, ал.5 от Закона за пътищата.

В жалбата е посочено, че въззивното решение е неправилно, като постановено в нарушение на Закона за движение по пътищата. Възразява се срещу посоченото от съда позоваване на Решение на СЕС от 22.03.2017г. по съединени дела С-497/15 и С-498/15, че е нарушен принципът на пропорционалност, регламентиран в чл. 9а от Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999. Касационният жалбоподател намира, че трябва да се изведе приоритет на преследваната цел с Директивата пред създадените с ЕФ неблагоприятни последици за нарушителя, а именно- защита на регулираните обществени отношения, свързани

с поддръжка на пътя като основен фактор за безопасността на движението по него. Счита, че е налице гъвкав национален механизъм за този тип обществени отношения, като освен административнонаказателния подход, е налице и възможност по чл.10, ал.2 от ЗП за заплащане на компенсаторна такса, като в чл.26, ал.2 от Тарифата за таксите, които се събират за преминаване и ползване на републиканската пътна мрежа, е диференциран и дължимият размер на компенсаторната такса при отчитане на категорията ППС, съответно- неговата допустима максимална маса и оси, като за жалбоподателя е съществувала възможност да заплати тази такса в указания в ЕФ срок.

Намира, че Директива 1999/62/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 1999 е законодателен акт, с който се определя цел, която всички страни от ЕС трябва да постигнат, като отделните страни членки обаче могат да приемат свои собствени закони с оглед на постигането на тези цели.

По отношение приложимостта на изискването на чл.2 пар.7 от Регламент за изпълнение (ЕС)2020/204 на Комисията от 28.11.2019г. посочва, че същият се прилага от 19.10.2021г. и съдържащите се в него норми са неприложими към датата на нарушението.

Иска се отмяна на решението и постановяване на друго, с което процесният ЕФ да бъде потвърден като правилен, обоснован и законосъобразен.

В проведеното открито съдебно заседание касаторът не се явява и не се представлява.

Ответникът - ЕТ”Ники- Николай Колев- Стефка Колева” също не се представлява, като от процесуалният му представител адв. Х. е депозирано писмено становище, с което оспорва касационната жалба и моли за отхвърлянето ѝ. Развива подробни съображения относно непропорционалност на наложената санкция и задължението на националната юрисдикция да приложи правото на Съюза в контекста на постановеното Решение от 21.11.2024г. по дело С-61/2023г. на СЕС. Претендира разности.

Представителят на Софийска градска прокуратура дава заключение за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София-град, XXVI касационен състав, след като се запозна с обжалваното решение и събраните доказателства и обсъди, както наведените с касационната жалба основания, така и тези по чл.218, ал.2 АПК, намира следното:

Касационната жалба е допустима, като подадена в законоустановения срок, от страна в производството и против акт, подлежащ на касационно оспорване.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

Софийски районен съд е възприел от фактическа страна, че на 16.02.2021г. в 23:38 часа е установено с устройство № 10182, представляващо елемент от електронната система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от Закон за пътищата (ЗП), намиращо се на път А-6 км 50+427 с посока намаляващ километър, че ППС – влекач Скания Р 420 ЛА 4 Х МНА с рег. [рег.номер на МПС] , с технически допустима максимална маса 20 100, брой оси 2, екологична категория ЕВРО 5, с ремарке с общ брой оси 5, с технически допустима максимална маса на състава 44 000, се е движило по път А-6 км 50+427, при наличие на валидна тол декларация за преминаването, но при платена категория, която е била по-малко от измерената.

За посоченото ППС са подавани тол декларации за датата на нарушението, респективно, имало е сключен договор за използване на услуги за електронно

събиране на такси на база изминато разстояние с последващо плащане.

От Агенция "Пътна инфраструктура" е издаден електронен фиш за налагане на имуществена санкция за нарушение, установено от електронна система за събиране на пътни такси по чл.10, ал.1 от Закона за пътищата с № [ЕГН] на АПИ, с което на ЕТ "Ники- Николай Колев- Стефка Колева" е наложено административно наказание- „имуществена санкция“ в размер на 2500.00 лева за административно нарушение по чл.102, ал.2 от ЗДвП и на основание чл.187а, ал.2, т.3 вр. ал.3 вр. чл.179, ал.3б от ЗДвП за незаплатена такса по чл.10, ал.1, т.2 и чл.10б, ал.5 от Закона за пътищата в размер на 133.00 лева.

Въз основа на така установената фактическа обстановка въззивният съд е обосновал извод, че издаденият електронен фиш е неправилен и незаконосъобразен и следва да бъде отменен, поради наличие на явна несъразмерност и непропорционалност в нарушение на критериите за съразмерност и пропорционалност, съобразявани чрез член 4, пр.3 от ДФЕС и чл.9а от Директива 1999/ЕО на Европейския парламент и на съвета от 17.06.1999г. Във въззивното решение са изложени мотиви, представляващи въведени мотивни основания от Решение на СЕС от 09.02.2012г. по дело "M.U", С210/10 и Решение на СЕС от 22 март 2017г. по съединени дела С-497/15 и С-498/15 и съотнасянето им към чл.179, ал.3, ал.3а и 3б от ЗДвП и чл.187а, ал.2 от ЗДвП.

Касационният състав се съгласява с извода на първата инстанция, че предвидената в случая имуществена санкция във фиксиран размер за нарушение на правилата относно задължението за предварително установяване и заплащане на размера на таксата за ползване на пътната инфраструктура, независимо от характера и тежестта им, не позволява да бъде извършена индивидуализация на налаганото наказание.

Фиксираният размер на предвидената санкция обаче не води до автоматичен извод за отмяна на електронния фиш, с който е наложена тя, и не предопределя незаконосъобразност на акта. В това отношение трябва да се има предвид, че съгласно член 4, параграф 3 от Договора за Европейския съюз задължението да се „вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза“, тежи върху всички органи на държавите членки, в това и върху съдебните органи, които са длъжни да преценят приложението на националната правна норма в светлината на ясното, точно и безпротиворечиво възприемане на нормата от съответната директива - нетранспонирана или неправилно транспонирана. Също така, принципът на пропорционалност, определен в чл.5, параграф 4 от Договора за Европейския съюз, за да постави действията на институциите на Европейския съюз в определени рамки е предвидил мерки, които: трябва да са подходящи за постигане на желаната цел; трябва да са необходими за постигане на желаната цел; не трябва да налагат на лицето тежест, която е прекомерна по отношение на целта, която се очаква да бъде постигната (пропорционалност в тесен смисъл).

Начинът, по който законодателят регулира обществените отношения, свързани с овъзмездяване ползването на пътната инфраструктура преди да се стигне до административнонаказателното санкциониране за укорими деяния, също е част от степенуването на вида, характера и тежестта на държавната реакция в изпълнение на целите на Директива 1999/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17.06.1999г. за хармонизацията на системите на събиране на такси, за създаването на справедливи

механизми за налагане на такси на превозвачите за покриване на разходите на инфраструктурата с оглед на отстраняване на нарушенията на конкуренцията между транспортните предприятия на държавите членки. Самата Директива не съдържа конкретни правила какъв да бъде критерият за преценка на пропорционалността на санкциите на национално равнище, като разпоредбата на чл.9а от същата изисква установените наказания освен пропорционални, да са ефективни и възпиращи, което означава, че предхождащите процесуалноправни механизми по налагане и събиране на таксите от превозвачите не следва да се изключват при анализа на конкретния случай.

Законодателят е свободен да прецени възможността за съществуването на предхождащи процедури преди да квалифицира неплащането на пътната такса като общественоопасна проява и в случая е създал гъвкав механизъм, съответно в ЗДвП и Закона за пътищата, целящ съблюдаването на въведеното в посоченото правило от Директивата изискване и в контекста на цитираното от първоинстанционния съд Решение на СЕС от 9 февруари 2012 г. по дело М. U., C-210/10; т. 24 от Решението: “санкционните мерки по национално законодателство не трябва да надхвърлят границите на подходящото и необходимото за постигането на легитимно преследваните от това законодателство цели, като се има предвид, че когато има избор между няколко подходящи мерки, трябва да се прибегне до най-малко обвързващата и че причинените неудобства не трябва да са несъразмерни по отношение на преследваните цели”)

Преди да се достигне до издаването на ел. фиш по реда на чл. 187а ал. 2, т.3 от ЗДвП за нарушение на чл. 102, ал.2 от Закона за движението по пътищата, обхвата на задължението е следното: съгласно чл.137, ал. 7 от ЗДвП водачът на пътно превозно средство от категорията по чл. 10б, ал. 3 от Закона за пътищата е длъжен преди движение по път, включен в обхвата на платената пътна мрежа, да закупи маршрутна карта за участъците от платената пътна мрежа, които ще ползва, или да изпълни съответните задължения за установяване на изминатото разстояние и заплащане на дължимата такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пътищата, освен когато тези задължения са изпълнени от трето лице. Според чл.10б, ал.4 от ЗП размерът на дължимата за плащане тол такса се определя въз основа на реално получени декларирани тол данни, удостоверени по реда, предвиден в наредбата по чл. 10, ал. 7, или чрез закупуването на еднократна маршрутна карта, която дава право на ползвателя на пътя да измине предварително заявено от него разстояние по определен маршрут като същата важи само за пътното превозно средство, чийто регистрационен номер е бил правилно деклариран от собственика или ползвателя му. В наредбата по чл. 10, ал. 7 се определят и начините за изчисляване и заплащане на дължимите тол такси.

Съответно, с чл. 14, ал.1 от Наредбата за условията, реда и правилата за изграждане и функциониране на смесена система за таксуване на различните категории пътни превозни средства на база време и на база изминато разстояние, е предвидено ползвателите на платената пътна мрежа да могат да изберат да предоставят данни относно географското позициониране и изминатото разстояние на пътните превозни средства на Електронната система за събиране на тол такси и чрез услугите на лице, действащо като доставчик на декларирани данни, отговарящо на изискванията на чл. 32, ал. 1 и сключило договор с доставчик на услуга по електронно събиране на такса за изминато разстояние. Съгл. чл.15 доставчикът на услуга за електронно събиране на

такса за изминато разстояние заплаща от името и за сметка на регистрираните при него ползватели, с които има сключен валиден и действащ договор, длъжимите от последните тол такси на Агенция "Пътна инфраструктура" в сроковете, посочени в приложимите общи условия. Отношенията между ползвателя на платената пътна мрежа и съответния доставчик на услуга за електронно събиране на такса за изминато разстояние се уреждат въз основа на договор за електронно събиране на пътни такси, в който се уговарят и начините, и сроковете за събиране на заплатените тол такси от страна на съответния ползвател. В конкретния случай между ЕТ "Ники- Николай Колев- Стефка Колева", А1 България и Интелигентни трафик системи е сключен тристранен договор [ЕИК] по услугата за електронно събиране на пътни такси, като договорът дава възможност за отложено плащане на пътните такси с включен в полза на едноличния търговец кредитен лимит. За периода, отнасящ се за ЕФ, от А1 България е издадена фактура [ЕГН] от 02.03.2021г. с получател едноличния търговец, с посочено на отделен ред задължение за пътни такси.

Според чл.179, ал.3б от ЗДвП собственик на пътно превозно средство от категорията по чл. 10б, ал. 3 от Закона за пътищата, за което изцяло или частично не е заплатена длъжимата такса по чл. 10, ал. 1, т. 2 от Закона за пътищата, включително в резултат на невярно деклариранни данни, посочени в чл. 10б, ал. 1 от Закона за пътищата, се наказва с глоба в размер 2500 лв. Глобата се налага на вписания ползвател на пътното превозно средство, ако има такъв. Ако собственикът или вписаният ползвател е юридическо лице, се налага имуществена санкция в размер 2500 лв.

В разпоредбата на чл.187а, ал. 4 и ал.5 от ЗДвП са предвидени хипотези за освобождаване от административнонаказателна отговорност на вписаният собственик, съответно ползвател, във връзка с административни нарушения по чл. 179, ал. 3 - 3б.

Съгл. чл.10, ал.2 от ЗП при установено движение по платената пътна мрежа, когато за съответното пътно превозно средство не е заплатена съответната такса по ал. 1, водачът на пътното превозно средство, неговият собственик или трето лице може да заплати компенсаторна такса, в който случай същият се освобождава от административнонаказателна отговорност. В този случай се освобождават от административнонаказателна отговорност и всички други лица, които могат да носят такава във връзка с конкретното пътно превозно средство.

В чл.26, ал.2 от Тарифа за таксите, които се събират за преминаване и ползване на републиканската пътна мрежа, приета на основание чл.10, ал.6 от Закона за пътищата е диференциран и длъжимият размер на компенсаторната такса при отчитане на категорията на пътното превозно средство, съответно неговата допустима максимална маса и оси, като за лицето съществува възможност да заплати тази такса в указания в електронния фиш срок, в резултат на което фишът би бил анулиран.

Съгл. чл.10 ал.2а /в сила от 01.08.2023г./ при установено движение по платената пътна мрежа, когато за пътно превозно средство не е заплатена съответната такса по ал. 1, се изпраща уведомление на електронна поща или кратко текстово съобщение на мобилен телефонен номер, или по друг начин, в зависимост от предоставените данни за контакт, деклариранни при заплащането на последната пътна такса за съответното пътно превозно средство. Това уведомяване е въведено от законодателя с информационен за ползвателя на пътната инфраструктура характер, без да се явява предпоставка за ангажиране или освобождаване от административнонаказателна отговорност.

Отделно от горното, с разпоредбите на чл.10б, ал.7-9 ЗП е въведено и още едно, правнозначимо уведомяване на собственика или ползвателя на ППС, който е с наличен потенциален риск за санкционирането заради неизпълнение на задължения, свързани с пътната инфраструктура. Съгл. ал.7 на посочената разпоредба, В случай, че е налице частично или пълно недеklarиране на тол данни в рамките на един календарен ден за пътено превозно средство от категорията по ал. 3, за което има действащ договор с доставчик на услуга за пътено таксуване, на собственика или ползвателя се предоставя възможност да заплати таксата за преминаване през съответните участъци в срок до 14 дни, считано от получаването на уведомление по ал. 8. При заплащане на таксата в срока по изречение първо не се образува административнонаказателно производство. В тридневен срок от установяване на недеklarирани тол данни доставчикът на услугата за пътено таксуване уведомява по надлежен ред собственика или ползвателя на пътено превозно средство, за което има сключен договор, като в уведомлението се съдържа и размерът на незаплатените тол такси. При установено ползване на платената пътна мрежа от пътено превозно средство от категорията по ал. 3, за което има закупена маршрутна карта за календарния ден с неправилно декларирани данни, собственикът или ползвателят има право да заяви писмено пред Агенция "Пътна инфраструктура" действителните данни за ползването на платената пътна мрежа за съответния период. Въз основа на това заявление Агенция "Пътна инфраструктура" извършва проверка за верността на тези данни, като в случай на потвърждение на собственика или ползвателя се предоставя възможност при необходимост да заплати таксата за ползване на незаплатените тол сегменти в срок до 14 дни от потвърждението на данните.

Всичко гореизложено, отнасящо се до правния механизъм, въведен в националното законодателство за таксуване на превозните средства за използването на пътната мрежа означава, че не следва да се остави без приложение националната разпоредба за санкционирането за незаплатени или непълно заплатени пътени такси, тъй като санкционирането е предхождано от редица предоставени законови възможности за евентуалния нарушител да изпълни задълженията си.

В член 288 ДФЕС се прави разграничение между отделните видове правни актове, изброени в него, като за разлика от регламента, който се определя като „задължителен в своята цялост и [пряко приложим] във всички държави членки“, директивата следва да „обвързва по отношение на постигането на даден резултат от държавите членки, до която е адресиран, като оставя на националните власти свобода при избора на

формата и средствата за постигане на този резултат“.

Реализацията на предвидената с Директива 1999/62 цел е гарантирана с избраното от българския законодател въвеждане на градация при изпълнение на задълженията от ползвателя на пътната мрежа и установените правила в закона, които позволяват ползвателите да бъдат уведомявани, поканени, да им се даде избор за начина на изпълнение (включително и чрез компенсиране) задължението, преди да се достигне до квалифицирането им като извършители на противоправни деяния т.е. предвидени са нееднакви мерки за въздействие, с различна тежест на въздействие преди да се достигне до иначе фиксираната като размер санкция.

Въпреки гореизложените изводи, решението на първоинстанционния съд е правилно като краен резултат, поради следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 2, пар. 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019г. относно подробните задължения на доставчиците на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, минималното съдържание на заявлението за област на Европейската услуга за електронно пътно таксуване, електронните интерфейси, изискванията за съставните елементи на оперативната съвместимост и за отмяна на Решение 2009/750/ЕО: "Доставчиците на европейската услуга за електронно пътно таксуване /ЕУЕПТ/ информират незабавно ползвателите на ЕУЕПТ за всеки случай на недеklarирана пътна такса във връзка с неговата сметка и предлагат възможност за отстраняване на нередността преди предприемането на принудителни мерки, когато такава е предвидена съгласно националното законодателство". В тази връзка са въведените нови разпоредби на чл. 10б, ал. 7-9 ЗП (в сила от 01.01.2024г. и с посл. изменение от 13.02.2024г.), с които в съответствие с изискванията на Регламента и в частност с чл. 2, § 7 от същия, е предвидено уведомяване на собственика или ползвателя на ППС, за което има действащ договор с доставчик на услуга по електронно събиране на такса за изминато разстояние, в случаите на частично или непълно декларирание на тол данни, като на собственика или ползвателя се предоставя възможност да заплати дължимата такса в срок от 14 дни от уведомяването и при заплащане на таксата в този срок не се образува административнонаказателно производство.

Съгласно мотивите към законопроекта, измененията имат за цел транспонирането на европейското законодателство относно заплащането на тол таксите и по-конкретно въвеждането на национална уредба, която да кореспондира на чл. 2, § 7 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204

на Комисията от 28 ноември 2019г.

Макар към датата на нарушението, посочено в ЕФ, разпоредбите на Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019г. да не са били действащи (Регламента се прилага от 19.10.2021г. съобр. чл.7 от същия) и чл. 10б, ал. 7-9 ЗП, в сила от 01.01.2024 г. да не са били част от действащата национална правна уредба, те са приложими за конкретния случай. Разпоредбите на Регламента са приложими към висящото /неприключило/ административнонаказателно производство и имат пряко действие. Съгл. чл.3, ал.2 от ЗАНН ако до влизане в сила на наказателното постановление последват различни нормативни разпоредби, прилага се онази от тях, която е по-благоприятна за нарушителя. Разпоредбата на чл.3 от ЗАНН е от общите правила за определяне на административните нарушения, осигуряващи гаранциите за защита на правата и законните интереси на гражданите и е относима и към наказването с електронен фиш.

Предвид горното обжалваният електронен фиш следва да се отмени поради противоречие на процедурата по реализиране административнонаказателната отговорност с реда, предвиден в Регламент за изпълнение (ЕС) 2020/204 на Комисията от 28 ноември 2019 г. В случая е следвало да се предостави възможност на собственика на заснетото МПС да заплати неначислената такса в съответния срок, съгл. предвиденото в чл.2,пар.7 от Регламента и при заплащане на таксата в срока да не се образува административнонаказателно производство. Неизпълнението на това задължение на АПИ опорочава административнонаказателното производство срещу жалбоподателя. От писмените доказателства се установява, че от едноличният търговец е имало сключен договор за използване на услуги за електронно събиране на такси на база изминато разстояние с последващо плащане. Предвид горното на собственика на пътното превозно средство е следвало да се предостави възможност да заплати таксата за преминаване през съответния участък и едва след негово бездействие да се пристъпи към образуване на административнонаказателно производство. Доказателствата не установяват АПИ да е предприела действия в изпълнение на тази процедура (напротив, възраженията са, че не е следвало да предприема такава процедура).

С оглед изложеното, решението на СРС се явява правилно като краен резултат. Не са налице касационни основания по смисъла на чл. 348, ал. 1 НПК, вр. чл. 63в ЗАНН.

При този изход на спора на ответника по касация се дължат разноски, като съобразно приложените доказателства те са в размер на 550 лева

заплатено адвокатско възнаграждение.

Водим от гореизложеното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, вр. чл. 63в
ЗАНН Административен съд София - град, XXVI касационен състав,

Р Е Ш И:

ОСТАВЯ В СИЛА Решение № 516 от 29.01.2024г. на Софийски районен съд, Наказателно отделение, 9-ти състав, постановено по НАХД № 17873/2023г.

ОСЪЖДА Агенция “Пътна инфраструктура” да заплати на ЕТ “Н.- Н. К.- С. К.” направените разноски пред касационната инстанция в размер на 550 лева.

РЕШЕНИЕТО е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: